

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemmingsplan Ommoord te Rotterdam

Projectcode

NL.IMRO.0599.BPPM

Datum

3 mei 2018

Versie

V1

Opdrachtgever

J. Ekkelenkamp (Bureau
bestemmingsplannen)

Paraaf Opdrachtgever:

Opsteller

F. A. van Meurs

Paraaf Opsteller:

Collegiale toetser

drs. M. Meijer

Paraaf Toetser:

Samenvatting

Voor Ommoord wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld (streefdatum tweede kwartaal 2019) welke dient te worden getoetst aan vigerende natuur wet- en regelgeving.

Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend en bevat enkele nieuwe ontwikkelingen verspreid in het bestemmingsplangebied. Uitgebreid onderzoek naar flora en fauna wordt op dit moment niet noodzakelijk geacht. Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van woningen of renovatie) dient voorafgaand aan de uitvoering ervan nog wel flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Indien er in Ommoord in de toekomst alsnog ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijzing of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. Eventuele benodigde ontheffingen dienen verkregen te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden.

Voor het bestemmingsplan zijn de Verordening ruimte, voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland en de soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming relevant: Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied (Boezems Kinderdijk) ligt buiten de invloedssfeer van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied. Het bestemmingsplan voorziet ook niet in ontwikkelingen die enige impact zullen hebben op dit gebied. Significante negatieve invloed op de Natuurnetwerk Nederland gebieden als gevolg van het vaststellen van het consoliderend bestemmingsplan zijn uitgesloten. In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor Huismus, Gierzwaluw, Steenuil, Kerkuil, Buizerd, Sperwer en Ransuil aanwezig. Hiernaast is er potentie voor habitatrictlijnsoorten zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis en voor de Nationaal beschermde Steenmarter. Geadviseerd wordt om bij renovatie, sloop en nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, Huismussen, Gierzwaluwen en/of insecten (natuurinclusief bouwen). Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van schuil- en voortplantingsplaatsen voor vissen in de watergangen en het verbinden van gebieden. De onder de Wet natuurbescherming geregelde bescherming van houtopstanden valt buiten deze toetsing.

Bij ruimtelijke ingrepen die plaats vinden binnen bestaande bestemmingen (zoals het slopen van gebouwen, ingrijpende renovatie, herinrichting, werkzaamheden in of aan waterlopen of de oevers daarvan of rooiwerkzaamheden) is voorafgaand aan de werkzaamheden een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming verplicht.

Voor de geplande en middels het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen is een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Wanneer vastgoed wordt herontwikkeld, gerenoveerd of geïsoleerd, waarbij wordt gesloopt, gewerkt wordt aan de buitenschil, of het gebied wordt heringericht. De ontwikkelingen leveren mogelijk conflicten op met verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

De verwachting is dat bij het toepassen van de juiste mitigatie een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

Met inbegrip van bovenstaande is de conclusie dat het bestemmingsplan 'aanvaardbaar' is vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming en andere kaders m.b.t. natuur.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Planbeschrijving	6
2.1 Bestemmingsplangebied	6
2.2 Mogelijk gemaakte ontwikkelingen	7
3. Wetgeving en beleid	8
3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	8
3.2 Aanbevelingen vanuit wetgevend kader	9
3.3 Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS en PEHS)	9
3.4 Belangrijke weidevogelgebieden	9
3.5 Rotterdamse Natuurkaart	10
3.6 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	12
4. Beschrijving natuurwaarden in het bestemmingsplangebied	13
4.1 Algemene beschrijving	13
4.2 Eerder onderzoek	13
4.3 Verkennend veldonderzoek	14
4.4 Natuurdatabase Rotterdam, overige bronnen en verkennend veldonderzoek	14
4.4.1 Soorten Vogelrichtlijn	14
4.4.1.1 Jaarrond beschermde nesten	14
4.4.1.2 Niet jaarrond beschermde nesten en algemene vogels	15
4.4.2 Soorten Habitatrichtlijn	15
4.4.2.1 Vleermuizen	15
4.4.2.2 Grondgebonden zoogdieren	16
4.4.2.3 Reptielen en amfibieën	16
4.4.2.4 Vissen	16
4.4.2.5 Overige soortgroepen	16
4.4.3 Nationaal beschermde soorten en Aandachtsoorten	17
4.4.3.1 Grondgebonden zoogdieren	17
4.4.3.2 Vissen	17
4.4.3.3 Reptielen en amfibieën	17
4.4.3.4 Planten	17

4.4.3.5 Overige soortgroepen	18
4.5 Zorgplicht	18
5. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna	19
5.1 Beschermde en waardevolle natuurgebieden	19
5.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten	19
5.3 Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen	19
5.3.1 Locatie 1 – John Mottweg 122	19
5.3.2 Locatie 2 – Geelkruid 25, 27-29	19
5.3.3 Locatie 3 – Bjornsonweg 51	20
5.3.4 Locatie 4 – Thomas Mannplaats 301 – 311	20
5.3.5 Locatie 5 – Romeynshof	20
6. Kansen door de ontwikkelingen	21
6.1 Duurzaamheid	21
6.2 Vergroten biodiversiteit	21
6.3 Motie Kaders voor natuurinclusief bouwen	22
7. Conclusies en aanbevelingen	23
Literatuurlijst	24
Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied	25
Bijlage 2: wetgevende kaders	29
Wet natuurbescherming	29
Bescherming van gebieden	29
Bescherming van soorten	30
Bescherming van houtopstanden	31
Zorgplicht	31

1. Inleiding

De nu geldige bestemmingsplannen zijn aan vernieuwing toe. Dit betreffen de huidige vigerende bestemmingsplannen:

- 570 Ommoord binnen de ring: vastgesteld op 12-07-2007; onherroepelijk: 09-05-2008
- 655 Ommoord buiten de ring: vastgesteld op 18-02-2010; onherroepelijk: 21-12-2011
- 2047 De Nieuwe Schalm (2047): vastgesteld op 26-03-2012; onherroepelijk op 26-05-2012.

In 2018 is het bestemmingsplan 570 Ommoord binnen de ring niet meer actueel. In het gebied van het nieuwe bestemmingsplan gelden nu nog bestemmingsplan 655 Ommoord buiten de ring en 2047 De Nieuwe Schalm. Het nieuwe bestemmingsplan voegt de drie bestemmingsplannen samen. De aanleiding is dat de nu geldende bestemmingsplannen voor Ommoord aan vernieuwing toe zijn. Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan gebeurt in het kader van het meerjarenprogramma voor de actualisering van bestemmingsplannen. Daarnaast spelen er in het bestemmingsplangebied ontwikkelingen die aanleiding geven tot herziening van de ter plaatse geldende bestemmingsplannen. Het betreffen vijf locaties verspreid in het bestemmingsplangebied.

Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Het betreft hier de:

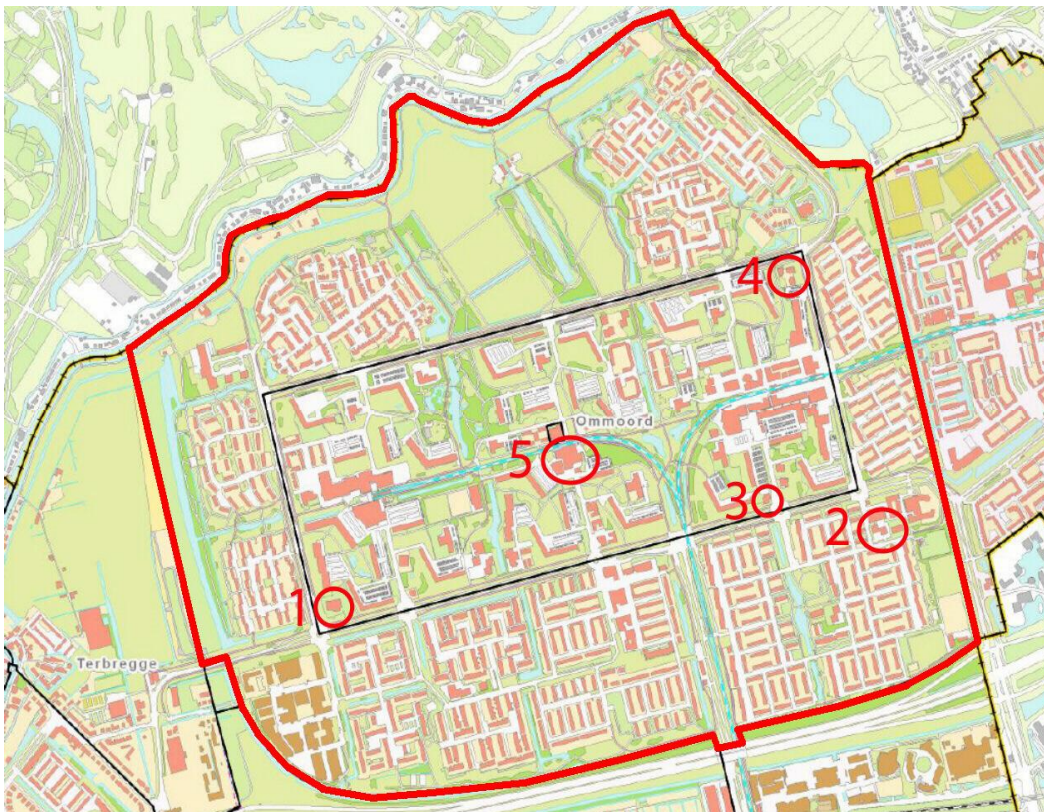
- Juridische kaders: Wet natuurbescherming;
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland (PEHS), Rotterdams duurzaamheidsbeleid, Rotterdams ecologiebeleid.

2. Planbeschrijving

2.1 Bestemmingsplangebied

Het bestemmingsplangebied ligt in het noordoostelijk deel van Rotterdam. Het bestemmingsplangebied wordt beschermd door de Rotte aan de noordkant, de President Wilsonweg het Schout Bontenbalpad en de Capelseweg aan de oostkant, het Terbregseveld aan de westkant en de Rijksweg A20 aan de zuidkant

Het bestemmingsplan is in hoofdzaak conserverend van karakter. Wel zullen er wat afwijkingen zijn ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen. Deze zijn beschreven in het document "te onderzoeken locaties.docx". Voor de in het plangebied aanwezige natuurwaarden zijn vooral fysieke ingrepen aan gebouwen en buitenruimte relevant. Hieronder worden alle door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen kort benoemd.

Afbeelding 1 : Het bestemmingsplangebied Ommoord is met een rode contour weergegeven. Met rode cirkels en genummerd zijn de ontwikkellocaties gemarkeerd. Bron: Concept-Startnotitie Ommoord en het document "te onderzoeken locaties.docx"

2.2 Mogelijk gemaakte ontwikkelingen

Op vijf locaties vindt mogelijk transformatie plaats van huidige bebouwing naar nieuwe functies. Het is nog niet duidelijk of hier sloop en nieuwbouw plaatsvindt of dat de bestaande bebouwing wordt herbestemd. Het gaat om de volgende locaties:

- Locatie 1 – John Mottweg 122.
- Locatie 2 – Geelkruid 25, 27-29.
- Locatie 3 – Bjornsonweg 51.
- Locatie 4 – Thomas Mannplaats 301 – 311.
- Locatie 5 – Romeynshof.

3. Wetgeving en beleid

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming onder meer de Flora- en faunawet vervangen. Deze toets is geschreven op basis van de geldende wetgeving conform de Wet natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming. Het begrip 'aanvaardbaar' betekent dat bij de uitvoering van het plan een vrijstelling geldt of een ontheffing mogelijk is. Bij vaststelling van het (ontwerp) bestemmingsplan dient deze toetsing aan de Wet natuurbescherming en Natuurbeschermingswet dus afgerond te zijn.

Uitgebreid onderzoek naar flora en fauna wordt in dit stadium voor het bestemmingsplangebied niet noodzakelijk geacht. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen een bestaande bestemming of bij een veranderende bestemming (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw of renovatie) dient tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden nog wel flora en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna.

Afbeelding 2 : Het bestemmingsplangebied Ommoord is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven de beschermde Natura 2000-gebieden. Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Voor het bestemmingsplan Ommoord is de Wet natuurbescherming relevant. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is de Boezems Kinderdijk, op ca. 9 km afstand tot het bestemmingsplangebied, zie Afbeelding 2. De in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte activiteiten hebben op voorhand geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000 gebied. Er treden geen wijzigingen op ten opzichte van de bestaande situatie.

3.2 Aanbevelingen vanuit wetgevend kader

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden.

Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

3.3 Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS en PEHS)

Het meest nabij gelegen Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de Hollandsche IJssel (Afbeelding 3), op ca. 4,1 kilometer ten zuiden van het bestemmingsplangebied. De Hollandsche IJssel heeft als beheertype N02.01 Rivier.

Dichtstbijzijnde Ecologische verbindingszone betreft een watergang tussen de Bergweg-Zuid en de N209 te Bergschenhoek, op ca. 2,2 kilometer ten noordwesten van het bestemmingsplangebied (Afbeelding 3).

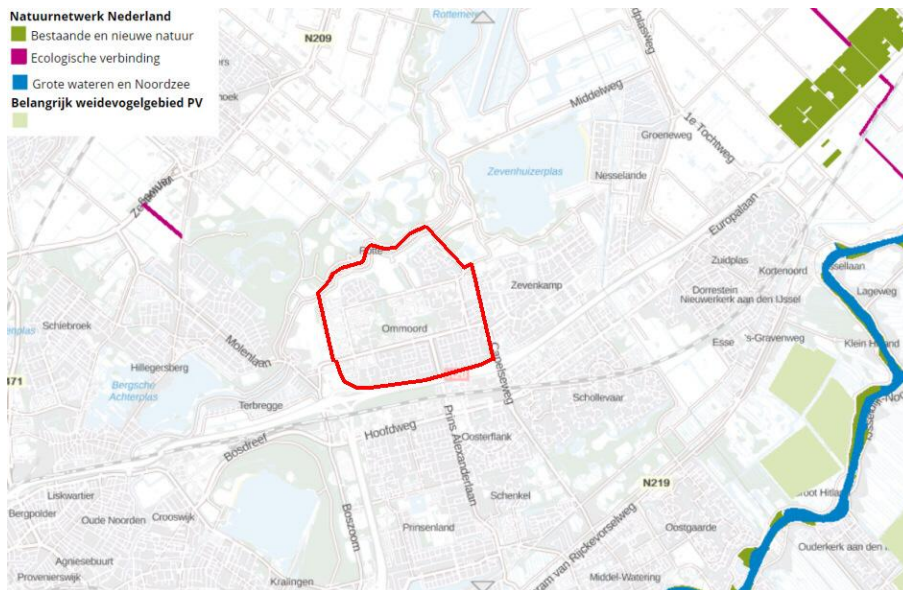
Het bestemmingsplan voorziet in de huidige vorm geen ontwikkelingen binnen het NNN-gebied. Derhalve treedt op op voorhand geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van dit NNN-gebied (Afbeelding 3).

3.4 Belangrijke weidevogelgebieden

Het meest nabij gelegen Belangrijke weidevogelgebied is de Polder Groot Hitland, op ca. 3,8 kilometer ten oosten van het bestemmingsplangebied.

Het bestemmingsplan voorziet in de huidige vorm geen ontwikkelingen binnen het Belangrijke weidevogelgebied.

Derhalve treedt op op voorhand geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Belangrijke weidevogelgebieden.

Afbeelding 3 : Het bestemmingsplangebied Ommoord is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven de beschermde natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke weidevogelgebieden). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

3.5 Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart (Afbeelding 4) is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De Natuurkaart is een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met het Natuurnetwerk. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur. In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid.

Op deze natuurkaart worden de volgende elementen gekenmerkt:

- De Rotte maakt deel uit van het Waternetwerk.
- Een strook parallel aan de Rotte en het gebied Ommoordse Veld met De Blijde Wei maken deel uit van Parkbos.
- Langs de randen van dit Parkbos en vanuit het Ommoordse Veld met De Blijde Wei lopen groenstroken het bestemmingsplangebied in. Deze maken deel uit van Groene wijkdooraderingen.
- De taluds van de A20 en de westgrens worden gekenmerkt als Droog lint.

Afbeelding 4 : Het bestemmingsplangebied Ommoord (globale begrenzing met rode lijn gemarkeerd) met omliggende groene gebieden zoals opgenomen in de Natuurkaart Rotterdam. Bron: Natuurkaart Rotterdam

Kansen voor vergroting van de biodiversiteit zijn hier te vinden in:

- *Inpassing nieuwe hoofdinfrastructuur.* De aanleg van de A13/A16 langs de westrand van het bestemmingsplangebied leent zich uitstekend voor een ecologische inpassing. Gedacht wordt aan migratieroutes voor vleermuizen en grondgebonden zoogdieren, maar ook overige soortgroepen en planten kunnen hiervan gebruik maken.
- *Aanleg bloemrijke bermen.* In de bermen langs de doorgaande wegen door het gebied en langs de watergangen kunnen bloemrijke stroken worden aangelegd en extensief worden beheerd. Deze bloemrijke stroken bieden kansen voor planten, insecten, kleine grondgebonden zoogdieren en vogels.
- *Aanleg natuurvriendelijke oevers en overige maatregelen voor verbetering waterkwaliteit.* In de watergangen binnen het bestemmingsplangebied kunnen vispaaiplaatsen en natuureilandjes worden aangelegd. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan de ecologische biodiversiteit.
- *Overige kansen.* De Groene wijkdooradering kan worden uitgebreid middels de aanplant van bomen langs watergangen en doorgaande wegen (Prins Alexanderlaan en Capelseweg). Tussen de verschillende gebieden kunnen zo de bestaande verbindingen ecologisch worden versterkt. Parallel aan de groene wijkdooradering kan het netwerk van watergangen worden versterkt en vergroend. Hierdoor kunnen planten en dieren vanuit de blauwe en groene aders in de stadsrand de wijken in en andersom. De watergangen

en de wegen met bredere bermen zijn uitstekend geschikt voor het realiseren van ecologische verbindingen in alle windrichtingen.

3.6 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In het Programma Duurzaam 2015 – 2018 zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

Ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan deze thema's.

4. Beschrijving natuurwaarden in het bestemmingsplangebied

4.1 Algemene beschrijving

Het bestemmingsplangebied ligt in het noordoostelijk deel van Rotterdam. Het bestemmingsplangebied wordt beschermd door de Rotte aan de noordkant, de President Wilsonweg het Schout Bontenbalpad en de Capelseweg aan de oostkant, het Terbregseveld aan de westkant en de Rijksweg A20 aan de zuidkant

Ommoord is ontwikkeld vanaf circa 1960 als naoorlogse uitbreidingswijk ten noordoosten van de Rotterdamse Ruit. Centraal in het bestemmingsplangebied ligt een rechthoek gevormd door vier doorgaande wegen, waarbinnen overwegend hoogbouwflats in een uitgesproken groene omgeving. Rondom deze rechthoek is een woonwijk ontwikkeld met overwegend grondgebonden woningen en verspreid bedrijfspanden. Het merendeel van de bebouwing is gerealiseerd in de jaren 60 en 70, verspreid staat bebouwing uit latere fasen. Er is een trapsgewijze afwisseling van laagbouw met hoogbouw, geflankeerd door groenstroken, watergangen en bomenrijen. Ommoord is overwegend een woonwijk, verspreid zijn winkelcentra en openbare, culturele of religieuze voorzieningen aanwezig.

Bebouwing is voorzien van spouwmuren, in de gevels zijn ventilatiespleten en open stootvoegen aanwezig. Dakranden zijn overwegend voorzien van boeiborden. De grondgebonden woningen hebben overwegend zadeldaken. Openbare wegen en straten zijn verhard en verlicht.

Watergangen zijn over het algemeen beschoeid. Groen is aanwezig in de vorm pleinen en parkeervelden met groene hagen, bomenrijen in straten en langs watergangen, groene tuinen en gevelbeplanting. Langs de Rotte is een groene kade aanwezig. De oevers zijn overwegend begroeid met riet. Het Ommoordse Veld bestaat uit weilanden en boomgroepen. Delen van het Ommoordse Veld worden natuurvriendelijk beheerd door Landschapsbeheer Rotterdam. De zuidkant van Ommoord wordt gevormd door de Rijksweg A20, welke verhoogd in het landschap ligt. Op de taluds van de A20 is begroeiing in de vorm van bomen met een struweellaag aanwezig.

Centraal door het bestemmingsplangebied ligt een metrospoor. Deze metrolijn ligt op maaiveldhoogte en wordt volledig afgeschermd van het openbare gebied middels hekwerken. Watergangen doorkruisen via rechte lijnen het bestemmingsplangebied. De watergangen zijn over het algemeen beschoeid of bekaad.

In het westelijk deel van het bestemmingsplangebied is tenslotte een bedrijventerrein aanwezig alsook een gronddepot van RMO.

4.2 Eerder onderzoek

Binnen en grenzend aan het bestemmingsplangebied zijn, voor zover bekend, twee eerdere recente onderzoek uitgevoerd:

- F&F Quickscan Achterterrein RMO (M. Meijer, 2016). De aanleiding voor dit verkennend onderzoek is de het verwijderen van de beplanting ten behoeve van bodemonderzoek in het kader van de aanleg van de A13/A16. Het onderzoek richtte zich op een perceel

grond achter het gronddepot Rechter Maasoever tussen de Pres. Rooseveltweg en de Bergse Linker Rottekade. Op grond van het verkennend onderzoek werd de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van buizerd niet uitgesloten. Zorgplicht was daarnaast van toepassing evenals rekening houden met het vogelbroedseizoen. In dit gebied werden daarnaast groeiplaatsen van de invasieve exoten Reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop aangetroffen.

- Ecologische Quickscan Grassenbuurt te Rotterdam (W. R. Van Esch, 2018). De aanleiding voor dit verkennend onderzoek is de herinrichting van openbare ruimte in de Grassenbuurt in Ommoord. Het onderzoek beperkte zich expliciet tot de openbare ruimte. Op grond van het verkennend onderzoek werd aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen en functioneel leefgebied van Huismus, Gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen niet uitgesloten. Zorgplicht was daarnaast van toepassing evenals rekening houden met het vogelbroedseizoen.

Met uitzondering van een aantal sterk verouderde onderzoeksrapportages (voor 2010) zijn verdere onderzoeken binnen het bestemmingsplangebied niet bekend. Wel zijn op basis van meldingen aanwijzingen voor verblijfplaatsen van Tweekleurige vleermuis, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis aanwezig.

4.3 Verkennend veldonderzoek

In opdracht van de Gemeente Rotterdam is door een deskundig ecooloog van Ecoresult B.V. op 1 mei 2018 het bestemmingsplangebied globaal bekeken op aanwezigheid en potenties voor beschermde soorten en de algehele natuur kwaliteit en kwantiteit (zie bijlage 1 voor foto's). De bevindingen van dit veldbezoek komen terug in de algemene beschrijving in hoofdstuk 4.1. Daar waar het soort specifieke bevindingen betreft zijn deze additioneel opgenomen in de paragrafen van de natuurdatabase Rotterdam, 4.4.1 t/m 4.4.5.

4.4 Natuurdatabase Rotterdam, overige bronnen en verkennend veldonderzoek

Voor een verdere indicatie van natuurwaarden is gebruik gemaakt van de database Natuur op GISWEB en diverse onderzoeken die zijn uitgevoerd in het bestemmingsplangebied. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren (2008-2013). Uit de database blijkt dat binnen het bestemmingsplangebied onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten zijn aangetroffen (zie komende paragrafen). Wel zijn grenzend aan het bestemmingsplan enkele beschermde soorten aangetroffen.

Behalve waarnemingen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabase ook waarnemingen van rode lijst soorten opgenomen. Rode lijst soorten zijn niet strikt beschermd middels de Wet natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode lijst soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden.

4.4.1 Soorten Vogelrichtlijn

4.4.1.1 Jaarrond beschermde nesten

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Dit betreft waarnemingen van Huismus, ransuil, buizerd en havik. Het kan niet worden uitgesloten dat er meerdere locaties met huismussen aanwezig zijn. Voor

deze soort is in het bestemmingsplangebied potentieel geschikt habitat voor voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig (bebouwing, tuinen, pleinen, jaarrond groen struweel, voedselaanbod). Met name de aanwezigheid van bebouwing welke zeer geschikt is voor huismus (schuine daken met dakpannen bieden geschikte verblijfplaatsen, groene tuinen bieden voedsel en veiligheid) en de aard van de bouwconstructies van de bebouwing binnen het plangebied en de aanwezigheid van schuilgelegenheid in de vorm van struweel en opslag bieden geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen en functioneel. In de Varenbuurt, in het westelijk deel van het bestemmingsplangebied zijn twee huismusnestkasten geregistreerd in de natuurdatabase. Voor overige vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats in de gebouwen (zoals Gierzwaluw) is het bestemmingsplangebied eveneens geschikt, vanwege de aard van de bebouwing. Onder meer schuine daken met dakpannen bieden geschikte verblijfplaatsen. De verspreide bebouwing langs de Rotte biedt zeer geschikt habitat voor de Steenuil en Kerkuil. Voor vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen in bomen (zoals Buizerd, Sperwer en Ransuil) zijn vooral de taluds van de A20 en het groengebied in het Ommoordse Veld zeer geschikt.

4.4.1.2 Niet jaarrond beschermde nesten en algemene vogels

Naast deze beschermde soorten kunnen algemene en minder algemene oever- en watervogels, boom-, struweel-, gebouw- en dakbroedende vogelsoorten in het bestemmingsplangebied verwacht worden, zoals Boerenzwaluw, BosulKauw, Spreeuw, IJsvogel, Grote bonte specht, Groene specht, Wilde eend, Waterhoen, Meerkoet, Knobbelzwaan, Pimpelmees en Koolmees. Langs de Rotte is geschikt foerageerhabitat voor soorten als Lepelaar, Aalscholver, Scholekster en andere water- en weidevogels.

4.4.2 Soorten Habitatrichtlijn

4.4.2.1 Vleermuizen

In de natuurdatabase is in het bestemmingsplangebied zijn waarnemingen van vleermuizen bekend. Dit betreffen waarnemingen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze waarnemingen schetsen een verre van compleet beeld van de aanwezigheid van vleermuizen in het bestemmingsplangebied. Nagenoeg alle bebouwing in het bestemmingsplangebied is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (voornamelijk Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Tweekleurige vleermuis). De overgrote meerderheid van de bebouwing bevat open stootvoegen, ventilatiespleten, dilatatievoegen en/of metalen dakstrips en ruimten onder daken welke toegang verschaffen tot de spouwmuren en nissen in de gevels en ruimtes onder de dakbedekking. De oudere bomen zijn geschikt als verblijfplaats voor boombewonende soorten (Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis). In het gehele plangebied is potentie voor winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen aanwezig. Verspreid in en direct grenzend aan het bestemmingsplangebied is hoogbouw en zijn massieve gebouwcomplexen (zoals schoolgebouwen en appartementencomplexen) aanwezig. Deze zijn zeer geschikt als massawinterverblijfplaats voor met name gewone dwergvleermuis. Binnen het bestemmingsplangebied bevinden zich meerdere lijnvormige structuren en groenstructuren (watergangen, bomenrijen, wegen, gevellijnen, parken en tuinen) die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als functioneel leefgebied als foerageergebied en/of (essentiële) vliegroute voor alle in het bestemmingsplangebied

voorkomende soorten. Voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes zijn in de Wet natuurbescherming strikt beschermd.

Afbeelding 5 : Tweekleurige vleermuizen, één exemplaar is in oktober 2017 aangetroffen in een flat aan de Hammarskjoldplaats. Het andere exemplaar is hetzelfde weekend gevonden in Berkel en Rodenrijs. Foto: A. van Meurs.

4.4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, opgenomen in de Habitatrichtlijn. Geschikt habitat voor deze soorten is afwezig.

4.4.2.3 Reptielen en amfibieën

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor habitatrichtlijnsoorten reptielen en amfibieën.

4.4.2.4 Vissen

Open water is verspreid aanwezig binnen het bestemmingsplangebied. Deze watergangen zijn ongeschikt voor vissen uit de Habitatrichtlijn (zoals Houting).

4.4.2.5 Overige soortgroepen

Overige habitatrichtlijnsoorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

4.4.3 Nationaal beschermde soorten en Aandachtsoorten

4.4.3.1 Grondgebonden zoogdieren

Het Ommoordse Veld en het onbebouwde gebied langs de Rotte is, ondanks voedselrijkdom van het water, in potentie geschikt voor waterspitsmuis. Ondanks meerdere onderzoeken¹ is de soort echter nooit aangetroffen. De Steenmarter wordt sinds enige jaren in de wijdere omgeving van het plangebied waargenomen. Geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen zijn in het bestemmingsplangebied afwezig. Hiervoor is in het bestemmingsplangebied teveel verstoring aanwezig. Het plangebied kan worden gebruikt als functioneel leefgebied (jachtgebied) door de steenmarter. In het bestemmingsplangebied kunnen daarnaast nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren worden verwacht. Dit betreffen soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Met name egel, konijn, vos, meerdere soorten (spits-) muizen en woelrat kunnen zich goed handhaven in de stedelijke omgeving, met parken en woonwijken en in de stadsrand.

4.4.3.2 Vissen

Open water is verspreid aanwezig binnen het bestemmingsplangebied. Deze watergangen zijn ongeschikt voor Nationaal beschermde soorten vissen (zoals de Grote modderkruiper). Wel kunnen in de visrijke wateren de de volgende Aandachtsoorten worden aangetroffen (zoals Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Kroeskarper en Vetje) en de algemenere soorten als Baars, Blankvoorn, Kolblei, Ruisvoorn en Snoek kunnen niet worden uitgesloten.

4.4.3.3 Reptielen en amfibieën

In het bestemmingsplangebied kunnen nationaal beschermde amfibieën worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander, Ook Meerkikker en Bastaardkikker komen voor in deze gevarieerde stadsrand.

4.4.3.4 Planten

In Ommoord zijn meerdere waarnemingen beschikbaar van muurvegetatie zoals zwartsteel, steenbreekvaren en tongvaren. Hierdoor is geschikt habitat voor de Nationaal beschermde muurplanten, zoals blaasvaren, schubvaren en muurbloem, welke in vergelijkbaar habitat voorkomt aanwezig. Het plangebied is ongeschikt voor andere beschermde vaatplanten. Wel komt tenslotte in het bestemmingsplangebied de aandachtsoort Brede orchis (zie Afbeelding 6), Brede wespenorchis, Laksteeltje, Moeraskartelblad en Rietorchis voor. Belangrijk gebied voor deze vaatplanten betreft het Ommoordse Veld. De aangetroffen plantensoorten in het bebouwd gebied betreffen veelal zeer algemene kruiden als grote brandnetel, grote weegbree, straatgras, fluitenkruid.

¹ Onder meer Groeneveld, C. J. M., 2016. Natuuronderzoek tracé A16. Adviesbureau E.C.O. Logisch, Nieuwerkerk aan den IJssel

Afbeelding 6 : Twee Brede orchissen in het Ommoordse Veld. Foto: Ecoresult B.V.

4.4.3.5 Overige soortgroepen

Overige nationaal beschermde soorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied. Wel komen de volgende Aandachtsoorten in het bestemmingsplangebied voor: de dagvlinders Argusvlinder, Groot dikkopje, Icarusblauwtje en Oranjetipje.

4.5 Zorgplicht

Voor verschillende Nationaal beschermde soorten die in het bestemmingsplangebied te verwachten zijn, geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling. Dit betreffen kleine zoogdieren (Konijn, Haas, Mol, Egel, Vos, en diverse muizensoorten) en algemene amfibieën (waaronder Gewone pad, en Bruine kikker). Voor deze soorten geldt de Zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

5. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna

5.1 Beschermd en waardevolle natuurgebieden

Het bestemmingsplangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland. Het bestemmingsplan voorziet niet in ontwikkelingen die impact zullen hebben op deze gebieden. Het bestemmingsplan voorziet niet in grootschalige verandering van de functie, het onderhoud of het overall gebruik van de ruimtelijke inrichting van het gebied. Significant negatieve invloed op Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland of een Belangrijk weidevogelgebied als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan zijn daarom uitgesloten.

5.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten

De gevolgen voor de aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene werkzaamheden die passen binnen de bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden getoetst te worden. Hierbij is te denken aan werkzaamheden zoals sloopwerkzaamheden, werkzaamheden aan kades, ingrijpende renovatie (naïsolatie gevels, dakbedekking hernieuwen), herinrichting van het plangebied en het herinrichten van het groen of werkzaamheden aan gebouwen en openbare ruimte. In hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in (potentieel) aanwezige beschermde en rode lijst soorten.

5.3 Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen

5.3.1 Locatie 1 – John Mottweg 122

Locatie 1 betreft een eenlaags bakstenen gebouw. In de gevels zijn open stootvoegen zichtbaar. Aan vier zijden is het omgeven door tuin, verharding en een houtsingel. De bebouwing aan de John Mottweg 122 is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. In de aan de bebouwing grenzende tuinen en openbaar groen is potentieel geschikt functioneel leefgebied voor huismus en vleermuizen aanwezig. De voorgenomen aanpassing in het bestemmingsplan heeft, mits er geen ingrepen plaatsvinden aan de buitenschil van de gebouwen, geen schadelijke effecten op beschermde flora en fauna. Indien renovatie, sloop, of isolatiewerkzaamheden aan de buitenschil (gevels en daken) plaatsvinden is onderzoek en toetsing aan de op dat moment vigerende natuurwetgeving nodig alvorens met de (her-) ontwikkeling kan worden aangevangen.

5.3.2 Locatie 2 – Geelkruid 25, 27-29

Locatie 2 betreft een basisschool met bijgebouwen en een kinderopvangcentrum. In de gevels zijn open stootvoegen zichtbaar. De bebouwing wordt omgeven door groen en schoolpleinen. De bebouwing is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. In de aan de bebouwing schoolpleinen en openbaar groen is potentieel geschikt functioneel leefgebied voor huismus en vleermuizen aanwezig. De

voorgenomen aanpassing in het bestemmingsplan heeft, mits er geen ingrepen plaatsvinden aan de buitenschil van de gebouwen, geen schadelijke effecten op beschermde flora en fauna. Indien renovatie, sloop, of isolatiewerkzaamheden aan de buitenschil (gevels en daken) plaatsvinden is onderzoek en toetsing aan de op dat moment vigerende natuurwetgeving nodig alvorens met de (her-) ontwikkeling kan worden aangevangen.

5.3.3 Locatie 3 – Bjornsonweg 51

De bebouwing aan de Bjornsonweg 51 betreft een drie etages tellend kantoorgebouw, omgeven door openbaar groen (gazon en bosschages) en openbare wegen. In de gevels zijn open stootvoegen zichtbaar. De bebouwing is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. In het aan de bebouwing grenzende openbaar groen is potentieel geschikt functioneel leefgebied voor vleermuizen aanwezig. De voorgenomen aanpassing in het bestemmingsplan heeft, mits er geen ingrepen plaatsvinden aan de buitenschil van de gebouwen, geen schadelijke effecten op beschermde flora en fauna. Indien renovatie, sloop, of isolatiewerkzaamheden aan de buitenschil (gevels en daken) plaatsvinden is onderzoek en toetsing aan de op dat moment vigerende natuurwetgeving nodig alvorens met de (her-) ontwikkeling kan worden aangevangen.

5.3.4 Locatie 4 – Thomas Mannplaats 301 – 311

De bebouwing aan de Thomas Mannplaats 301-311 betreft drie vrijstaande kantoorgebouwen met platte daken. In de gevels zijn open stootvoegen zichtbaar. De bebouwing is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. In de aan de bebouwing grenzende tuinen en openbaar groen is potentieel geschikt functioneel leefgebied voor vleermuizen aanwezig. De voorgenomen aanpassing in het bestemmingsplan heeft, mits er geen ingrepen plaatsvinden aan de buitenschil van de gebouwen, geen schadelijke effecten op beschermde flora en fauna. Indien renovatie, sloop, of isolatiewerkzaamheden aan de buitenschil (gevels en daken) plaatsvinden is onderzoek en toetsing aan de op dat moment vigerende natuurwetgeving nodig alvorens met de (her-) ontwikkeling kan worden aangevangen.

5.3.5 Locatie 5 – Romeynshof

De bebouwing aan de Romeynshof betreft een gemeentelijk meerlaags accommodatiecentrum. De bebouwing is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Rondom de bebouwing is potentieel geschikt functioneel leefgebied voor vleermuizen aanwezig. De voorgenomen aanpassing in het bestemmingsplan heeft, mits er geen ingrepen plaatsvinden aan de buitenschil van de gebouwen, geen schadelijke effecten op beschermde flora en fauna. Indien renovatie, sloop, of isolatiewerkzaamheden aan de buitenschil (gevels en daken) plaatsvinden is onderzoek en toetsing aan de op dat moment vigerende natuurwetgeving nodig alvorens met de (her-) ontwikkeling kan worden aangevangen.

6. Kansen door de ontwikkelingen

6.1 Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Bij een grotere stedelijke biodiversiteit neemt de kans op plagen of ziekten door de verandering van het klimaat af omdat het ecologisch systeem dan beter gebufferd is tegen schommelingen. Goede ecologische verbindingen zijn daarom van belang zodat soorten bij klimaatverandering kunnen migreren naar andere plekken in de stad. Bij het ontbreken van ecologische verbindingen kunnen soorten uit het stedelijke ecosysteem verdwijnen omdat ze geen nieuwe biotoop kunnen bereiken. Voor verbindingen lenen de Groene wijkdooradering tezamen met de watergangen tussen de woonwijken in Ommoord en de Rotte zich uitstekend. Daarnaast kunnen tuinen worden vergroend door het minder toepassen van verharding in tuinen.
- Groener maken van de stad. Gezien het hoogstedelijk woonkarakter van het bestemmingsplangebied liggen de voornaamste kansen voor meer groen in de toepassing van groene gevels, natuurvriendelijke oevers (met name de watergangen in Ommoord lenen zich hier uitstekend voor) en groene bermen. Dit kan met name voor insecten, vleermuizen, vogels en vissen meer leefgebied creëren. Hiernaast kan men door te kiezen voor de toepassing van groene daken en gevelgroen met soortenrijke samenstellingen zowel een bijdrage leveren aan de vergroening van de stad als aan de biodiversiteit in de stad.
- De biodiversiteit kan verder worden vergroot door grotere delen van het Ommoordse Veld en de Groene wijkdooradering natuurvriendelijk te beheren. Beheer door Landschapsonderhoud Rotterdam in het Ommoordse Veld heeft reeds geleid tot een grotere variatie aan zeldzamere planten, zoals Rietorchis en Brede orchis.

6.2 Vergroten biodiversiteit

Gebouwbewonende vleermuizen en vogels hebben veel mogelijkheden voor verblijfplaatsen in het bestemmingsplangebied. Voor deze soorten liggen er kansen bij nieuwbouw en verbouw. Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw met pannendaken geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouwbewonende vleermuizen, Huismussen, en Gierzwaluwen. Bij gebouwen hoger dan 5 woonlagen, die in beginsel voor de Huismus minder aantrekkelijk zijn, kunnen succesvolle voorzieningen voor Gierzwaluwen en vleermuizen gerealiseerd worden. Op lagere niveau's kunnen kansrijke vleermuisvoorzieningen, en grenzend aan voor huismus geschikt leefgebied ook succesvolle voorzieningen voor huismus, maar ook voor kritischere soorten worden gerealiseerd. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor vleermuizen, Huismussen en Gierzwaluwen makkelijk te treffen. Naast nestgelegenheid is het voor de Huismus essentieel dat hier ook functioneel leefgebied in de directe omgeving van de nestplaats voor handen is. Het realiseren van broedplekken voor Huismus is in de huidige inrichting voornamelijk kansrijk langs de randen van het plangebied. Voor vissen kan worden gedacht aan het realiseren van schuil- en voortplantingsgelegenheid in de diverse watergangen op rustige plekken en het verbinden van watergangen middels duikers.

Voor watervogels en amfibieën moet worden gedacht aan voldoende uitreedplaatsen langs de oevers.

De groene dooradering, de Rotte, het Ommoordse Veld en de taluds van de A20 bieden perspectieven voor het realiseren van bloemrijke verbindingen, waarlangs veel soorten de verschillende delen van het bestemmingsplangebied kunnen bereiken.

6.3 Motie Kaders voor natuurinclusief bouwen

De gemeenteraad van Rotterdam heeft in november 2017 de motie Kaders voor natuurinclusief bouwen aangenomen. Hierin wordt verzocht kaders te scheppen voor natuurinclusief bouwen en deze kaders te borgen in bouwenvelopen.

Bij veel ontwikkelingen (bijv. uitbreiding en vernieuwing van de infrastructuur, watermanagement en stedenbouwkundige ontwikkeling) is het mogelijk natuurvriendelijk te ontwerpen. Daarbij wordt in de ontwerpfase rekening gehouden met mogelijkheden om leefgebieden van natuurlijke soorten te behouden, verstoring te minimaliseren en (waar mogelijk) nieuwe leefgebieden toe te voegen.

Ten behoeve van het bestemmingsplan kan worden gedacht aan:

- *Aanleg bloemrijke bermen.* In het bestemmingsplangebied kunnen bloemrijke stroken worden aangelegd en extensief worden beheerd. Deze bloemrijke stroken bieden kansen voor planten, insecten, kleine grondgebonden zoogdieren en vogels.
- *Aanleg natuurvriendelijke oevers en overige maatregelen voor verbetering waterkwaliteit.* In de oeverzones van watergangen en waterpartijen kunnen vispaaiplaatsen worden aangelegd. Door watergangen goed met elkaar te verbinden, kan ook de verspreiding van watergebonden vleermuizen worden vergroot. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan de ecologische biodiversiteit.
- *Overige kansen.* De ontwikkelingen bieden ook kansen om extra natuurwaarden te ontwikkelen. Te denken valt aan insectenhôtels, vleermuisverblijfplaatsen en nestgelegenheden in nieuwbouw- en renovatieprojecten en de realisatie van boombeplanting, gevelbeplanting, daktuinen, soortenrijke groene daken, hagen. Nieuwbouw kan worden gerealiseerd met schuine daken met dakpannen, waardoor geschikte verblijfplaatsen kunnen worden gerealiseerd voor huismus en gierzwaluw. In gevels kunnen open stootvoegen worden aangebracht, welke aan vleermuizen toegang kunnen bieden tot de spouwruiimte. Openbaar groen en andere gemeentelijke terreinen kunnen tenslotte natuurlijker beheerd worden.
- *Tijdelijke natuur.* Op braakliggende terreinen kan tijdelijke natuur worden gerealiseerd. Te denken valt aan bloemrijke vegetatie, struweel, poelen voor amfibieën.

7. Conclusies en aanbevelingen

- Het bestemmingsplan is overwegend consoliderend.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor huismus en gierzwaluw aanwezig.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de habitatrichtlijnsoorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis, Meervleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Watervleermuis.
- In het bestemmingsplangebied is potentieel functioneel leefgebied aanwezig voor de Nationaal beschermde steenmarter, dit betreft jachtgebied.
- Het vaststellen van een consoliderend bestemmingsplan heeft geen invloed op bovengenoemde soorten en soortgroepen.
- Het vaststellen van het bestemmingsplan heeft geen invloed op het Natuurnetwerk Nederland nabij het plangebied en nabijgelegen Natura 2000 gebieden, vanwege de grote afstand tussen het bestemmingsplangebied en deze gebieden..
- Voor de door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen is onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.
- Wanneer vastgoed wordt herontwikkeld, gerenoveerd of geïsoleerd, waarbij wordt gesloopt, gewerkt wordt aan de buitenschil, of het gebied wordt heringericht, is onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.
- Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle gebieden en beschermde en aandachtsoorten te worden onderzocht en getoetst.
- Ontwikkelingen die binnen bestaande bestemmingen plaats vinden dienen op projectniveau getoetst te worden aan de relevante natuurwetgeving.
- Uitgangspunt bij deze ontwikkelingen is dat voldoende mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen, waardoor het verkrijgen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk is.
- Geadviseerd wordt om bij renovatie of nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, Huismussen, Gierzwaluwen, andere vogels of insecten (natuurinclusief bouwen).
- Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van schuil- en voortplantingsgelegenheid in de watergangen, bloemrijke bermen, groene daken en gevels.
- Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming.

Literatuurlijst

Literatuur:

- 1) *Startnotitie Bestemmingsplan Ommoord, 17 juni 2017*
- 2) *Uitvoeringsprogramma Natuurkaart Rotterdam, december 2014*

Internetsites:

- www.gis.rotterdam.nl/gisweb2
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <http://rotterdam.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=a04fcc63c77945c7b8d207ecd0b2fa5e>
- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/duurzaam/>
- <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- <http://wilde-planten.nl/>
- <http://ravon.nl/>
- <https://www.sovon.nl>
- <https://www.vlinderstichting.nl/>
- <https://waarneming.nl/>
- <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied

Zicht op Ommoord, vanaf de Rotte. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Bedrijfspannen aan de Vlambloem. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Ontwikkelingslocatie John Mottweg 122. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Grondgebonden woningen in de Klaverbuurt. Aan de woning op de voorgrond hangen verschillende vogelnestkasten. Dit type bebouwing is zeer geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen en vogels. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Een vochtig hooiland, in beheer bij Landschapsbeheer Rotterdam. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Impressie van Ommoord ter hoogte van de Hesseplaats. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Basisschool aan het Geelkruid. A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Bijlage 2: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet². Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Bescherming van soorten

² www.rvo.nl

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op

planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen³.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De Wet natuurbescherming formuleert de algemene zorgplicht als volgt (artikel 1.11):

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

³ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen